

У Х В А Л А
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Оніщука Петра Петровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини четвертої статті 424 Кримінального процесуального кодексу України

м. К и ї в
5 квітня 2018 року
№ 29-2(І)/2018

Справа № 3-46/2018 (3195/17)

Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Мельника Миколи Івановича – головуючого, доповідача,
Саса Сергія Володимировича,
Шевчука Станіслава Володимировича,

розглянула питання щодо відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Оніщука Петра Петровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини четвертої статті 424 Кримінального процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Мельника М.І. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Суб'єкт права на конституційну скаргу – Оніщук Петро Петрович – звернувся до Конституційного Суду України з проханням перевірити на

відповідність статті 55 Конституції України (конституційність) частину четверту статті 424 Кримінального процесуального кодексу України (далі – Кодекс), в якій передбачено, що ухвала слідчого судді після її перегляду в апеляційному порядку, а також ухвала суду апеляційної інстанції за результатами розгляду апеляційної скарги на таку ухвалу оскарженню в касаційному порядку не підлягають.

З аналізу змісту конституційної скарги та долучених до неї копій судових рішень вбачається таке.

Ухвалою слідчого судді Рівненського міського суду Рівненської області від 30 січня 2017 року Оніщуку П.П. було відмовлено у задоволенні скарги на постанову слідчого військової прокуратури Рівненського гарнізону Західного регіону України від 27 грудня 2016 року про закриття кримінального провадження, в якому його було визнано потерпілим, у зв'язку з незаконністю та необґрунтованістю цієї скарги.

Не погоджуючись із вказаним судовим рішенням, Оніщук П.П. звернувся до апеляційного суду Рівненської області, який ухвалою від 13 лютого 2017 року залишив його апеляційну скаргу без задоволення, а ухвалу слідчого судді Рівненського міського суду Рівненської області від 30 січня 2017 року – без змін.

Вважаючи зазначені судові рішення незаконними, Оніщук П.П. звернувся з касаційною скаргою до Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, який 28 лютого 2017 року постановив ухвалу про відмову у відкритті касаційного провадження у справі у зв'язку з тим, що згідно з частиною четвертою статті 424 Кодексу оскаржувані судові рішення не можуть бути предметом розгляду суду касаційної інстанції.

Суб'єкт права на конституційну скаргу стверджує, що відмова Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ у касаційному перегляді наведених судових рішень у справах, у яких він є

стороною, на підставі оспорюваних положень Кодексу порушує гарантоване статтею 55 Конституції України право на судовий захист.

2. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить з такого.

Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ у конституційній скарзі зазначаються конкретні положення закону України, які належить перевірити на відповідність Конституції України, та конкретні положення Конституції України, на відповідність яким належить перевірити закон України, а також обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону; конституційна скарга вважається прийнятною, зокрема, за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону (пункти 5, 6 частини другої статті 55, абзац перший частини першої статті 77).

Зі змісту конституційної скарги випливає, що автор клопотання не погоджується із законодавчо встановленим обмеженням щодо оскарження в касаційному порядку ухвали слідчого судді після її перегляду в апеляційному порядку, а також ухвали суду апеляційної інстанції за результатами розгляду апеляційної скарги на ухвалу суду першої інстанції. На його думку, таке обмеження перешкоджає реалізації особою права на судовий захист, гарантованого статтею 55 Конституції України, яка передбачає, зокрема, що права і свободи людини і громадянина захищаються судом, а також закріплює право кожного на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

У той же час Основний Закон України не містить положень, які встановлювали б обов'язковий касаційний перегляд усіх без винятку судових рішень. Згідно з пунктом 8 частини другої статті 129 Конституції України однією з основних засад судочинства є забезпечення права на апеляційний перегляд справи та у визначених законом випадках – на касаційне оскарження судового рішення.

Конституційний Суд України у Висновку від 20 січня 2016 року № 1-в/2016 зазначив, що „особі має бути гарантовано право на перегляд її справи судом апеляційної інстанції. Після апеляційного розгляду справи сторони судового процесу можуть бути наділені правом оскаржити судові рішення першої та апеляційної інстанцій до суду касаційної інстанції у випадках, визначених законом, що сприятиме забезпеченню реалізації принципу верховенства права“ (абзац другий підпункту 3.6.3 підпункту 3.6 пункту 3 мотивувальної частини).

Таким чином, Основний Закон України передбачає як обов'язковий лише апеляційний перегляд справи, а касаційне оскарження судового рішення відносить до питань законодавчої доцільності, вирішення яких є виключним повноваженням Верховної Ради України.

У конституційній скарзі Оніщук П.П. наводить аргументи щодо невідповідності частини четвертої статті 424 Кодексу статті 55 Основного Закону України, яка, на його думку, допускає можливість оскарження в касаційному порядку ухвали слідчого судді після її перегляду в апеляційному порядку, а також ухвали суду апеляційної інстанції за результатами розгляду апеляційної скарги на таку ухвалу. Проте стаття 55 Конституції України не містить положень, які визначали б підстави й порядок апеляційного та касаційного оскарження.

Фактично автор клопотання висловлює незгоду з судовими рішеннями, ухваленими у справах, у яких він був стороною, а також із законодавчими обмеженнями щодо можливості касаційного перегляду таких судових рішень.

Крім того, посилаючись на підтвердження своєї позиції на рішення Європейського суду з прав людини, Оніщук П.П. не взяв до уваги позицію цього суду, згідно з якою право доступу до суду не є абсолютним і може підлягати обмеженням; їх накладення дозволене за змістом, оскільки право доступу „за своєю природою вимагає регулювання з боку держави, яке може змінюватися залежно від часу і місця та відповідно до потреб і можливостей суспільства та окремих осіб“ (рішення у справах „Голдер проти Сполученого Королівства“ від 21 лютого 1975 року, „Ашингдейн проти Сполученого Королівства“ від 28 травня 1985 року).

Отже, суб'єкт права на конституційну скаргу не навів обґрунтування тверджень щодо невідповідності статті 55 Конституції України (неконституційності) частини четвертої статті 424 Кодексу, чим не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі за пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 150, 151¹, 153 Конституції України, статтями 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 61, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Оніщука Петра Петровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини четвертої статті 424 Кримінального процесуального кодексу України на підставі пункту 4

статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ –
неприйнятність конституційної скарги.

2. Ця Ухвала є остаточною.

Судді
Конституційного Суду України

Мельник М.І.

Сас С.В.

Шевчук С.В.